

**2009 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2007 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
-----O-----

12.11.2008

İÇİNDEKİLER

- ADALET BAKANLIĞI
- Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş. Yurtları Kurumu
- Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı
- ANAYASA MAHKEMESİ
- YARGITAY
- DANIŞTAY

....

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Adalet Bakanı, yüksek yargı organlarının ve yargının değerli mensupları, değerli milletvekilleri; önemli kurumların bütçelerini görüşüyoruz. Bu önemli kurumların bütçelerinin görüşülmesi öncesinde 10-11 Kasım tarihlerinde Bilkent Otel’de “Anayasa’nın değiştirilemeyecek maddeleri” konulu bir sempozyum yapıldı. Bu sempozyumda ifade edilen bazı konuların bu bütçelerle ilgili olduğunu düşünerek bu konuda bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Sempozyuma Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanı katıldı ve Anayasa Mahkemesinin bazı önemli davalarında görev üstlenmiş olan bir raportör de katıldı. Kendilerinin sempozyumda söylediği bazı cümleleri basından izledim. Önemli davalarda görev almış olan raportörümüz diyor ki: “Türkiye’de yargının demokratik meşruiyet sorunu var.” Evet, “demokratik meşruiyet” kavramı gerçekten anayasa hukukunda son derece önemli bir kavram. “Meşruiyet” dediğimiz zaman aklımıza gelen konsensüstür, yani toplumu ilgilendiren konularda toplumun belli bir çözümde uzlaşması. Eğer bir toplumda alınan kararlarda bu kararların arkasında halkın çoğunluğunun iradesi yoksa, alınan kararlar halkın çoğunluğunun uzlaşmasını yansıtmıyorsa o kararların meşruiyet sorunu var demektir. Meşruiyet halkın çoğunluğunun kimi önemli konularda halkın önemli bir çoğunluğunun uzlaşması demektir. Meşruiyet dediğimiz zaman, halkın uzlaşması dediğimiz zaman doğal olarak yönetimlerin, hükümetlerin halkın ikna edilmesi konusunda bir çabası, bir politikasını da aklımıza getirir. Meşruiyet, sivil toplumun, yani devlet karşısındaki herkesin, devlet dışındaki herkesin, kişilerin, toplulukların, bütün grupların ikna edilmesi demektir. İkna yönündeki çaba demokrasilere meşruiyet kazandırır. Bu çabanın güçlü olduğu ülkeler, güçlü olduğu demokrasiler daima daha güçlüdür. O toplumlarda meşruiyet sorunu yaşanmaz.

Meşruiyet, demokratik meşruiyet, aynı zamanda hukukun üstünlüğü demektir. Hukukun üstünlüğü, hukukun kaynağı olan halkın, hukuku yaratması yanında aynı zamanda o yarattığı hukukun kurallarına tabii olması, o kuralların üstünlüğüne inanması demektir. Şimdi, bizim Anayasa’mızda yer alan kurallar, sonuçta yürürlükte olduğu sürece bu halkın kurallarıdır, bu halkın benimsediği kurallardır. Bu kuralları 1982 yılında toplum benimserken bunlardan ilk üç maddesinin de değiştirilemeyeceği yönünde bir karar vermiştir. Şimdi, bir yandan “Yargının demokratik meşruiyet sorunu var.” diyeceksiniz, bir yandan da halkın değiştirilmemesi yönünde iradesini beyan ettiği bir kararı demokratik meşruiyetin önünde bir engel olarak göreceksiniz. Demokratik meşruiyet sadece parlamento iradesi değildir. Kuvvetler ayrılığı olan bütün

sistemlerde, bütün demokrasilerde egemenlik çeşitli organlar eliyle kullanılır. Yargı da bunların birisidir, Parlamento da bunların birisidir. Parlamento her şeye, her şeye yetkili görmek, diğer kuvvetleri, yargıyı bir kenara atmak, hukukla bağdaşmaz. Bu, o raportör arkadaşımızın, sanıyorum, ta liberal felsefenin ilk kurucularının düşüncelerine dayanan bir görüşü var. Ama toplum sözleşmesi olarak isimlendirdiğimiz o liberal felsefecilerin, liberal siyaset felsefecilerinin o görüşleri, belki bir tanesinin görüşü sonraki siyaset felsefecileri tarafından değiştirilmiştir, farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bugün geldiğimiz noktada “kuvvetler ayrılığı” ilkesini, “hukukun üstünlüğü” ilkesini benimsemeyen hiçbir demokrasi yoktur. Şimdi, Sayın Raportör “Ben bunu akademik kimliğimle söylüyorum.” diyor. Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı da Anayasa’nın değiştirilemeyecek maddelerine ilişkin olarak Anayasa Mahkemesinin kuruluş yıldönümünde, bir toplantı, sempozyum veya benzeri bir çalışma yapmayı düşündüğünü açıklıyor “eğer cesaret edebilirsem” diyerek bir kayıt da koymayı ihmal etmiyor oraya. Demek ki, bu süre içerisinde Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanı cesaretini tartacak veya kamuoyundan kendisine bu konuya cesaret edebilmesi için güç vermesini bekleyecek, böyle bir taleple vatandaşın karşısına çıkmıştır. Ayıplıyorum. Raportör 24 Anayasası’ndan bu yana bütün anayasaları “ferman anayasaları” olarak nitelendiriyor.

Evet, şimdi bir benzetme yapacağım. Sayın İlker Başbuğ, bugün, arkadaşlar, çıkıp “Ben sivil kimliğimle konuşuyorum, bu Hükümet gitmelidir.” diyebilir mi? Derse biz bunu normal karşılar mıyız? Neden? Çünkü, Genelkurmay Başkanı sıfatı olan bir kişinin “Sivil kimliğimle konuşuyorum.” şeklindeki bir değerlendirmesi bir demokraside bağdaşmaz. Siyasi bir yaklaşım göstermiş olur. Siyasi yaklaşımı onun sivil kimliğiyle söylemiş olmasını kolay kabullenemeyiz.

Şimdi Sayın Raportör diyor ki. “Ben bunu akademik kimliğimle söylüyorum.” Ama bu akademik kimlik sahibi raportör Türkiye’nin çok önemli davalarında görev üstleniyor. Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı AKP’nin kapatılma davasıyla ilgili kararın açıklandığı gün esasen yaptığı açıklamayla son derece hukuka uygun olmayan bir tavır sergilemiştir. Bu dava bizim önümüze neden geldi? Keşke siyasetler Anayasa’yı değiştirseydi de bu dava önümüze gelmeseydi anlamında bir yaklaşımın sergilendiği bir basın açıklamasını, hukukun üstünlüğünü korumakla yükümlü, o kuralları uygulamakla, kontrol etmekle yükümlü olan bir yargı organının ister başkanı olsun ister raportörü olsun hiçbir görevlisine yakıştıramıyorum. Anayasa Mahkemesi, bir yandan Sayın Başkanı bu değerlendirmeleri yaparken, öte taraftan belediyelerle ilgili bir kararı mahkeme aldıktan sonra sayfasına bu kararı koymayı düşünmüyor. Binlerce belediyeyi ilgilendiren, milyonlarca yurttaşı ilgilendiren bir Anayasa Mahkemesi kararını ben kararın verildiği gün Anayasa Mahkemesinin web sayfasından bulamadım, belki hâlâ yoktur. Mahallî idare birliklerinin web sayfasında aynı karar vardı ama. Anayasa Mahkemesi birazcık da böyle kendi işlerine bakarsa çok daha iyi olur diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, adli tıbbın son raporu kamuoyunun gündemine oturmuştur. Hiç kimse bu raporu benimsememiştir. İstisnai olarak o raporu benimseyenler olabilir ama toplumun ezici bir çoğunluğu bu raporu içine sindirememiştir. O hâlde yapılması gereken, bu raporu veren o kurulun mensupları hakkında bir işlem yapmaktır. O raporu hangi kurul mensupları vermişse onlar hakkında gerekli soruşturmanın yapılması ve bunların başka görevlere tayin edilmesidir Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. Bu idari işlemi ben Sayın Adalet Bakanından bekliyorum. Sayın Özyürek ifade ettiler, raporu veren uzmanlar çocuk psikiyatrisi değil. Çocuk psikiyatrisi olmayanların böyle bir rapor vermesi doğru değildir. Bu konuda yardım talep edilmiş midir bilmiyorum. Acaba uzman olmayan bu kişiler “Biz bu konunun uzmanı değiliz, bize çocuk psikiyatrisi gelsin.” şeklinde bir talepte bulunmuş mudur? Bulunmuş mu, bulunmamış mı? Bulunmuşsa yerine getirilmemişse o ayrı bir değerlendirme konusudur, ama bulunmamışsa hiç şüphesiz bunun tolere edilmesinin söz konusu olmaması gerekir.

Değerli milletvekilleri, benim söyleyeceklerim özetle bunlar. Bütçeler hiçbir zaman hiçbir kurumun ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmuyor. Yani bu bütçelerin yeterli olmadığı değerlendirmesini bütün kurumların bütçeleri için yapmak mümkündür. Ancak, Adalet Bakanlığı bütçesinde, yani yargı organlarının bütçelerinde bu konuda belki biraz daha hassas olmakta yarar var. Bazı ödeneklerin geçen yıla göre, başlangıç ödeneklerine göre normal bütçe artış oranının üzerinde arttığını görüyorum. Bu olumlu bir gelişme. Ancak, daha da artırma imkânı tabii ki olabilir.

Sözlerimi burada bitiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

”
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, sataşma var. Benim konuşmamı kısır bir konuşma olarak nitelendirdi.

BAŞKAN – İsminizi ifade etmedi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Açıkça olmayabilir ama “demokratik meşruiyet” kavramını kullanıp değerlendirme yapan benim. Benim yaptığım bu değerlendirmeyi kastederek “demokratik meşruiyeti değerlendiren Vekil” diyerek beni kastetti. Söz istiyorum.

BAŞKAN – Çok kısa o zaman lütfen.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Değerli Arkadaşımızdan benim “demokratik meşruiyet” konusundaki değerlendirmemi ele alarak benim yaptığım bu değerlendirmeyi kısır bulurken, kendisinin buna bir açılım getirmesini beklerdim. Ancak yapmış olduğu açılım, bir hükümet dönemindeki bir Adalet Bakanının personel alımıyla ilgili olarak söylediği bir cümle oldu. Eğer benim yaptığım bu değerlendirme kısır olup, sizin yaptığınız bu değerlendirme konuya daha açıklık getirmiş ise bunu Komisyonun takdirine sunuyorum. Bu konuda ilave açıklama ihtiyacı duymuyorum.

KADİR TINGIROĞLU (Sinop) – Ben açıklama getirdim. Bence orada doğru olmayan bir yaklaşım var. O konuda terimlerle ilgili ilave bilgiye ihtiyacınız varsa ben size onları hem burada hem başka yerde ifade edebilirim.

BAŞKAN – Karşılıklı hâle gelmesin lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Eğer bilginiz varsa lütfen burada açıklayın, biz yararlanalım. Yani kısır bulurken, kendi açılımınızı, değerlendirmenizi yapmış olsaydınız ben bundan mutlu olurum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – O dönemin infaz memurlarıyla ilgili söyledi onu. Konudan o kadar uzaksınız, o kadar bilgisizsiniz.

KADİR TINGIROĞLU (Sinop) – Arkadaşım, siz böyle konuşurken hariçten gazel okursanız...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Ne demek “hariçten”?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, izninizle devam ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben ilgili raportörün “Akademik kimliğimi kullanarak söylüyorum.” dediği bir kavramı alıp, zamanın izin verdiği ölçüde değerlendirmeye çalıştım. Bu konuyu Değerli Milletvekili Arkadaşımızla daha uzun boylu tartışabiliriz ancak “O raportör bir Genelkurmay Başkanını da örnek vermek suretiyle böyle bir değerlendirmeyi yapamaz.” anlamında bir değerlendirme yaptım. “Akademik kimliğimle konuşuyorum.” deyip görevli olduğu konularda Anayasa’nın temel ilkelerine ilişkin konularda böylesi bir değerlendirmeyi yapmayı o raportöre yakıştıramıyorum. Anayasa Mahkemesi Başkanına düşen görev, bu konuları bir daha öyle bir raportöre görev olarak vermemesidir. Anayasa Mahkemesi Başkanı da, kuralların Anayasa’ya uygunluğunu kontrol etmekle görevli bir kurumun Başkanı da “Cesaret bulursam bu konuları toplumda tartışmaya açacağım.” demek suretiyle Anayasa’nın değiştirilemez maddeleri konusundaki temel yaklaşımını açıklamıştır. Sayın Başkanın bu tip konular Anayasa Mahkemesinin gündemine geldiği takdirde bu davalara bakamayacağı yönündeki kanaatimi ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Tamamlar mısınız lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Demokratik meşruiyetle ilgili şu cümleleri de ifade edeyim değerli arkadaşlar: Bu konudaki tartışmalar, Anayasa’nın değiştirilemez maddelerine yönelik olan tartışmalar daha çok eleştirel yaklaşımla, liberal felsefeye oturtulmak istenmektedir. “Liberal felsefenin babası” diyebileceğimiz kişi Thomas Hobbes’tur. Hobbes devletin bu konulara müdahil olmaması gerektiğini düşünür. Toplum sözleşmesini ilk ortaya atan felsefecilerden biridir ama ona göre devlet giderek bir deve, bir canavara dönüşür “Leviathan” olarak bunu isimlendirir ve bunu tehlike olarak görür. Hâlâ Hobbes’ta kalmış, siyaset felsefesindeki gelişmeleri izleyememiş olan bir kişi Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunu ve bugüne kadarki anayasal gelişimini de “ferman anayasaları” olarak isimlendirmek suretiyle de cumhuriyetin kuruluş felsefesini de inkâr etmektedir. Bazı ülkelerde, Batı’da, Fransa’da anayasa halk ihtilaliyle oluşmuştur. 1789’da Fransız Devrimi olmuştur, bunun sonrasında işte o geçmişte “toplum

sözleşmesi” olarak siyaset felsefesinde yerini bulan kavramlar anayasa olarak toplumun karşısına çıkmıştır.

Bizde halk ihtilali olmamıştır, böyle bir tablo yoktu, olamazdı da. İleri gelen kesim, aydın kesim veya o zaman “asker” olarak isimlendirdiğimiz kesim bu anayasaları topluma getirmek suretiyle halkın daha bu konuda bir talebi yokken Türkiye’yi çok daha ileri taşıyacak kavramları anayasaya koymuştur. Anayasalar ayrıca iktidarları sınırlandırmak için vardır. Yani bir yandan halkın özgürlüğünü, bireysel özgürlüğü güvence altına alacaksınız, bir yandan bu güvenceyi sağlayacak olan devleti de sınırlayacaksınız ki bu özgürlükler gerçekten güvence altına alınmış olsun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tamamlıyorum, son cümlelerim Sayın Başkan.

Anayasa’nın değiştirilemez maddelerini de bu çerçevede ele almak, bunları topluma ayak bağı olarak görmemek gerekir. Aksi anlayış Türk toplumunu, Türkiye Cumhuriyeti’ni, Türkiye insanını 20’inci yüzyılın gerisine götürür.

Teşekkür ederim.